

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

Aika 20.05.2025, klo 14:00 - 16:22

Paikka Hybridi: Tays Palvelutalo 1 / Teams

### **Käsitellyt asiat**

- § 52 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 53 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 54 Läsnäolo- ja puheoikeus**
- § 55 Aluehallituksen puheenjohtajan sekä sosiaali- ja terveysjohtajan vierailu vanhusneuvostossa**
- § 56 Vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja vaikuttavuuden kehittäminen 2025**
- § 57 Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024**
- § 58 Valtion tarkastusviraston kysely vanhusneuvostoille**
- § 59 Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 60 Muut asiat**
- § 61 Kokouksen päättäminen**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

Saapuvilla olleet jäsenet

Antero Saksala, puheenjohtaja  
Leena Ojala, 1. varapuheenjohtaja  
Eija Anttila  
Reijo Fredriksson  
Heimo Hanhilahti  
Eila Henriksson  
Rainer Hirvonen  
Mervi Hissa  
Leena Hulkkonen  
Anneli Humala  
Erkki Häkkinen  
Maikki Hämäläinen-Ylikahri  
Anneli Kallio  
Eila Kalliomäki  
Ulla Karppila  
Kalevi Kaukola  
Hannes Koivula, poistui 14:05  
Irma Koskela  
Hannele Kyttälä-Koskinen  
Anna-Maija Lahtinen  
Salme Lehtonen  
Tiina Leppänen, saapui 14:21  
Marianne Marenk  
Paula Mattila  
Raija Moilanen  
Tarja Pukuri  
Ilkka Salonen  
Tapio Somppi, poistui 15:32  
Taina Törmä  
Riitta Vatanen  
Ritva Viitaniemi  
Eero Lämsä, varajäsen  
Pirkko Närvänen, varajäsen  
Hilkka Välläri, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Anna-Sofia Kujansuu, hallintoassistentti, sihteeri  
Riikka Piironen, suunnittelija, asiantuntijasihteeri  
Kari-Matti Hiltunen, aluehallituksen puheenjohtaja, § 55  
Taru Kuosmanen, sosiaali- ja terveysjohtaja, § 55  
Jari Mäkäläinen, projektisuunnittelija, § 56  
Kirsi Korhonen, kehittämissuunnittelija, § 57

Poissa

Kari Itkonen  
Pekka Karppanen  
Tarja Karvinen  
Ilkka Kotiranta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

Kimmo Laakia

Allekirjoitukset

Antero Saksala  
Puheenjohtaja

Anna-Sofia Kujansuu  
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

22.05.2025

23.05.2025

Leena Ojala  
pöytäkirjantarkastaja

Tarja Pukuri  
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla [pirha.cloudnc.fi](https://pirha.cloudnc.fi) 23.5.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 52**

### **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

#### **Ehdotus**

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

#### **Päätös**

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00 ja totesi sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 53**

### **Pöytäkirjan tarkastus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan kaksi seuraavana vuorossa olevaa aakkosjärjestyksessä.

#### **Ehdotus**

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Leena Ojala ja Tarja Pukuri.

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 54**

### **Läsnäolo- ja puheoikeus**

#### **Ehdotus**

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus

- aluehallituksen puheenjohtaja Kari-Matti Hiltuselle § 55 ajaksi,
- sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmaselle § 55 ajaksi,
- projektisuunnittelija Jari Mäkeläiselle § 56 ajaksi,
- kehittämissuunnittelija Kirsi Korhoselle § 57 ajaksi.

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 55**

### **Aluehallituksen puheenjohtajan sekä sosiaali- ja terveysjohtajan vierailu vanhusneuvostossa**

11176/2025

#### **Valmistelijat / lisätiedot:**

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Aluehallituksen puheenjohtaja Kari-Matti Hiltunen ja sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmanen keskusteleivat vanhusneuvoston kanssa Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toteutumisesta, ikääntyvien palveluiden tulevaisuuden näkymistä ja vaikuttamistoimielinten roolista Pirhassa.

#### **Ehdotus**

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi käydyn keskustelun.

#### **Kokouskäsittely**

Kuultiin asiantuntijoina aluehallituksen puheenjohtaja Kari-Matti Hiltusta sekä sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmasta. Vanhusneuvoston jäsenet pääsivät kysymään asiantuntijoilta täsmäkysymyksiä ja neuvosto kävi aihealueista vilkasta keskustelua.

Vanhusneuvoston jäsen Tiina Leppänen saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana.

#### **Päätös**

Vanhusneuvosto päätti merkitä tiedoksi käydyn keskustelun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

**Vanhusneuvosto, § 18, 18.02.2025**

**Vanhusneuvosto, § 56, 20.05.2025**

**§ 56**

**Vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja vaikuttavuuden kehittäminen 2025**

2937/2025

**Vanhusneuvosto, 18.02.2025, § 18**

**Valmistelijat / lisätiedot:**

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueella toteutetun Demokratiarakenteen kehittämisprojektin aikana on noussut esiin tarve tarkastella lakisääteisten vaikuttamistoimielinten; nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston, roolia osana hyvinvointialueen toimintaa. Vaikuttamistoimielimiin liittyvän kehittämistyön avauksena järjestetään keskustelutilaisuus, jossa käsitellään vaikuttamistoimielinten asemaa, roolia ja toiminnan periaatteita sekä vaikuttamistoimielinten työn kytkeytymistä asukkaiden muihin vaikuttamisen mahdollisuuksiin.

Keskustelu järjestetään torstaina 6.3. klo 16–19 Tays-kampuksella Tampereella (FM5 1. krs Iso kokoushuone, Biokatu 12). Keskustelemaan on kutsuttu nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston edustajat, aluehallituksen ja aluevaltuuston puheenjohtajat, valiokuntien puheenjohtajat, Demokratiarakenteen kehittämisprojektin ohjausryhmän jäsenet ja Pirhan virkajohtoa.

Kukin vaikuttamistoimielin voi nimetä tilaisuuteen 3–5 osallistujaa. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella viimeistään keskiviikkona 26.2. Aikataulutettu ohjelma päivitetään kalenterikutsuun ja toimitetaan sähköpostitse lähempänä tilaisuutta. Tilaisuuden osallistujille korvataan mahdolliset matkakulut ja ansionmenetykset.

**Ehdotus**

Vanhusneuvosto päättää nimetä keskustelutilaisuuteen 6.3. Taysin kampuksella 3-5 osallistujaa. Hallintoassistentti ilmoittaa osallistujat sähköisellä lomakkeella.

**Päätös**

Vanhusneuvosto päätti nimetä keskustelutilaisuuteen 6.3. Taysin kampuksella seuraavat 5 osallistujaa: puheenjohtaja Antero Saksala ja varapuheenjohtaja Leena Ojala sekä Mervi Hissa, Riitta Vatanen sekä Maikki Hämäläinen-Ylikahri. Osallistujat ilmoittautuvat tilaisuuteen sähköisellä lomakkeella, johon on linkki kalenterikutsussa.

**Vanhusneuvosto, 20.05.2025, § 56**

**Valmistelijat / lisätiedot:**

Jari Mäkeläinen, PROJEKTISUUNNITTELIJA, jari.makalainen@pirha.fi

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

Hyvinvointialueella on laadittu Vaikuttamistoimielinten kehittämissuunnitelma 2025, jonka tavoitteena on tukea vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja sen vaikuttavuuden kehittämistä. Suunnitelmaan on kerätty 6.3.2025 järjestetyn, vaikuttamistoimielinten roolia käsitelleen, keskustelutilaisuuden keskeiset nostot sekä hahmotelma vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja sen vaikuttavuuden kehittämisestä kuluvan vuoden aikana. Esitettävät toimenpiteet pohjautuvat 6.3.2025 keskustelutilaisuuden lisäksi vaikuttamistoimielinten, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sekä työntekijöiden eri yhteyksissä esittämiin kehitystoiveisiin ja -tarpeisiin.

Suunnitelma on kehittämisen alkupiste, johon kirjattuja toimenpiteitä toteutetaan yhdessä vaikuttamistoimielinten kanssa. Tästä johtuen toimenpiteet voivat toteutua eri vaikuttamistoimielimissä hieman eri tavoin ja/ tai eri aikaan. Osa toimenpiteistä on sellaisia, jotka ovat jo käytössä yhdessä tai useammassa vaikuttamistoimielimessä.

Vaikuttamistoimielimet voivat lisäksi itse kehittää työskentelyään suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden ohella. Keskeistä on kullekin vaikuttamistoimielimelle ja kuhunkin asiakokonaisuuteen nähden tarkoitustenmukaisten toimintatapojen suunnittelu, toteutus ja arviointi. Suunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä toteutetaan pitkin kuluvaa vuotta, minkä lisäksi osa toimenpiteistä voi ulottua myös tuleville vuosille. Kehittämissuunnitelma viedään aluehallituksen käsittelyyn 26.5.2025.

Oheismateriaalina on Vaikuttamistoimielinten kehittäminen 2025 -diat.

### **Ehdotus**

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esityksen ja käydyn keskustelun vaikuttamistoimielinten kehittämissuunnitelmasta.

### **Kokouskäsitely**

Kuultiin asiantuntijana projektisuunnittelija Jari Mäkäläistä. Todettiin, että kommentteja oli tullut etukäteen määräaikaan mennessä yhdeltä jäseneltä ja loput kommentit kokouksen keskustelusta kirjataan pöytäkirjaan.

Vanhusneuvoston jäsen Tapio Somppi poistui kokouksesta tämän asiakohdan käsittelyn aikana.

### **Päätös**

Vanhusneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi esityksen vaikuttamistoimielinten kehittämissuunnitelmasta, ja
2. antaa suunnitelmaan keskustelussa nousseet seuraavat kommentit:
  - Valmistelussa ja päätöksenteossa on huomioitava ja hyödynnettävä vanhusneuvoston iän ja kokemuksen tuoma asiakasymmärrys.
  - Osallistumisen oikea-aikaisuuden huomioiminen: Vaikuttamistoimielimet otettava huomioon ennakkollisesti jo valmisteluvaiheessa. Vaikuttamistoimielinten jäsenet mukaan työryhmiin.
  - Vanhusneuvostossa työpajat on koettu hyviksi.
  - Kehitettävä ja osallistuttava alueellisiin foorumeihin ja valtakunnallisiin yhteistyöverkostoihin.
  - Asukaspooleilta saadut vastaukset myös neuvostoon kommentoitaviksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

**Tiedoksi**

Jari Mäkäläinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

## § 57

### Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024

11176/2025

#### Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA, kaisa.taimi@pirha.fi

#### Liitteet

1 Esittelymateriaali, omaishoidon asiakaskysely

Syys-lokakuussa 2024 tehtiin kyselyn pirkanmaalaisille omaishoitajille, jotta saisimme lisää tietoa omaishoitajien kokemuksista ja tarpeista. Kyselyyn osallistui yhteensä 1265 omaishoitajaa, eli noin kolmasosa Pirkanmaan omaishoitajista. Kyselyyn vastanneista 80 prosenttia oli eläkeläisiä. Vastanneiden keski-ikä oli 73 vuotta. Kyselyyn vastanneiden omaishoitajien hoidettavat olivat pääsääntöisesti heidän puolisoitaan ja yli 75-vuotiaita. Vastaajia oli kaikista Pirkanmaan kunnista.

Vastaajista lähes puolet kokee saaneensa tarpeeksi tietoa omaishoitoa tukevista palveluista, mutta vastauksista tunnistettiin myös tiedonpuutetta. Sähköpostitse toimitettavaa uutiskirjettä toivoi 60 prosenttia vastaajista. Uutiskirje on otettu käyttöön vuoden 2025 alusta, ja sillä tavoitetaan reilusti yli 2000 omaishoitajaa. 93 prosenttia vastaajista tuntee oikeutensa omaishoitajan vapaisiin, vain vajaa kolmasosa käyttää niitä säännöllisesti. Lähes 70 prosenttia vastaajista oli tyytyväisiä nykyiseen tapaan järjestää omaishoidon tuen vapaata.

40 prosenttia vastaajista kokee, ettei omaishoitajien palkkio vastaa työn vaativuutta. Monet omaishoitajat kokevat, että heidän työtään ei arvosteta riittävästi. Lisäksi osa kokee, että vapaiden tai taloudellisen tuen määrä ei ole riittävä.

Omaishoidon työntekijän yhteystiedot olivat varsin hyvin tiedossa, ja lähes 70 prosenttia koki saavansa tukea työntekijältään. Työntekijöiltä kaivataan erityisesti yhteydenpitoa sekä tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja tukimuodoista.

Viidesosa vastaajista on kiinnostunut etäpalveluista tai kokee, että niiden hyödyntäminen voisi edistää osallistumista esimerkiksi vertaistukiryhmiin tai tapahtumiin. Kyselyssä tarjottiin tietoa perhehoidosta ja kysyttiin, voisiko se olla toimiva tapa tukea omaishoitoperheen arkea. Vastaajista kolmannes arvioi perhehoidon soveltuvan heille. Toinen kolmannes ilmoitti, että ei tunne palvelua, ja loput kokivat, että palvelu ei sovellu heille. Vastauksissa korostuu, että perhehoidon koetaan tukevan vaihtoehtoista eniten omaishoidettavan kotona asumista, mutta myös se, että perhehoito on monille vielä vierasta. Kyselyssä omaishoitajat esittivät kaikkiaan 516 avointa kehitysehdotusta, joissa painottuivat palveluiden saatavuus, yksilöllinen tuki ja viestinnän parantaminen. Etä- ja perhehoitopalveluiden hyödyntämistä pidettiin lupaavana, mutta vielä osin tuntemattomana vaihtoehtona.

Liitteenä Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024 esitysmateriaali.

#### Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esityksen Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tuloksista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

### **Kokouskäsitely**

Kuultiin asiantuntijana kehittämissuunnittelija Kirsi Korhosta. Keskustelussa nostettiin tärkeäksi teemaksi etenkin omaishoitajien vertaistuki. Pirkko-hankkeen osalta nostettiin esiin toive, että neuvosto saisi kuulla aiheesta enemmän ja saisi olla hankkeessa mukana.

### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

## **§ 58**

### **Valtion tarkastusviraston kysely vanhusneuvostoille**

11176/2025

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) toteuttaa vuoden 2025 aikana tuloksellisuustarkastuksen iäkkäiden 65 vuotta täyttäneiden omaishoidosta hyvinvointialueilla. Tarkastuksen tavoitteena on arvioida, ovatko iäkkäiden omaishoidon tuen taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko omaishoidettavien ja omaishoitajien tuen ja palveluiden toimivuudesta sekä omaishoidon houkuttelevuudesta huolehdittu.

Kysely on osoitettu kaikille hyvinvointialueiden vanhusneuvostoille. Kysely on osa tarkastuksen laajempaa tiedon keräämistä. VTV on kiinnostunut kuulemaan vanhusneuvostojen näkemyksiä ja kokemuksia iäkkäiden omaishoidon tuesta hyvinvointialueilla. Kaikki hyvinvointialueen kunnat ovat edustettuina vanhusneuvostossa, mikä mahdollistaa kokonaisvaltaisen käsityksen saamisen omaishoidon tuen tilanteesta hyvinvointialueella. Kyselyn avulla pyritään vahvistamaan kansalais- ja asiakasnäkökulmaa tarkastuksessa.

1. Millaisia aloitteita tai lausuntoja vanhusneuvosto on tehnyt koskien iäkkäiden omaishoidon tukea vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialueellanne?
2. Mitkä asiat toimivat mielestänne hyvin iäkkäiden omaishoidon tuessa hyvinvointialueellanne?
3. Mitkä ovat iäkkäiden omaishoidon tuen heikkouksia ja ongelmia alueellanne?
4. Millaisia eroja iäkkäiden omaishoidon tuessa on kuntien välillä hyvinvointialueellanne?
5. Miten kehittäisitte iäkkäiden omaishoidon tukea hyvinvointialueellanne?
6. Onko iäkkäiden omaishoidon tuessa sellaisia tekijöitä, jotka eivät kannusta tai estävät ryhtymästä sopimusomaishoitajaksi hyvinvointialueellanne? Jos vastauksenne on kyllä, niin kertokaa millaisia.
7. Onko teillä muita kommentteja tai näkemyksiä aiheeseen liittyen?

Kysymyksiin annetut vastaukset tulee toimittaa viimeistään perjantaihin 23.5.2025 klo 16.15 mennessä.

### **Ehdotus**

Vanhusneuvosto päättää nimetä kyselyyn vastaamaan työryhmän, joka kokoontuu Teams-kokoukseen keskiviikkona 21.5.2025 klo 10.

### **Päätös**

Vanhusneuvosto päätti

1. nimetä työryhmään vanhusneuvoston jäsenistä Leena Ojalan, Mervi Hissan ja Salme Lehtosen, sekä
2. vastuuttaa työryhmän vastaamaan kyselyyn Teams-kokouksessaan keskiviikkona 21.5.2025 klo 10.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 59**

### **Tiedoksi merkittävät asiat**

- Kommentointipyyntö: **Pirkanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen vapaiden ja vammaisten lyhytaikaisen huolenpidon palvelujen hankinta**: oheismateriaalit 2kpl (Kommentoimaan pääsee oheismateriaalista löytyvän Forms-linkin kautta)
- Vanhusneuvoston seuraava **kokousvaraus** on 19.8.2025, joka pidetään tarvittaessa (Teams-kokouksena).

### **Ehdotus**

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

### **Kokouskäsittely**

Puheenjohtaja Antero Saksala toi terveiset vaikuttamistoimielinten yhteisestä puheenjohtajatapaamisesta, jossa oli aiheena muun muassa kokouksessa läpi käyty kehittämissuunnitelma sekä suunnitteilla oleva vaikuttamistoimielinten yhteinen webinaari.

### **Päätös**

Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 60**

### **Muut asiat**

#### Liitteet

1 Kirje tietosuojavastaavalle, vanhusneuvosto 20.5.2025

Muut mahdolliset esille tulevat asiat.

### **Ehdotus**

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet muut asiat.

### **Kokouskäsittely**

Vanhusneuvoston jäsen Riitta Vatanen esitti, että Pirhan terveys- ja lähiasemilla tietosuoja vaarantuu avoimien palautuslaatikoiden vuoksi. Vanhusneuvosto päätti lähettää asiasta kirjeen tiedoksi tietosuojavastaavalle. Kirje lisätään pöytäkirjan liitteeksi.

Lopuksi yleisessä keskustelussaan puheenjohtaja, neuvoston jäsenet sekä asiantuntijasihteeri summasivat yhteen kuluneen kauden työskentelyä ja totesi sen olleen hyvä oppimisprosessi, jossa työskentely muuttui ja kehittyi kauden aikana paremmaksi.

### **Päätös**

Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet muut asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

## **§ 61**

### **Kokouksen päättäminen**

#### **Ehdotus**

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

#### **Päätös**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.22.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

**Muutoksenhakukielto**

§52, §53, §54, §55, §56, §57, §58, §59, §60, §61

**Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).